



# TĂCERE

(EDGAR ALLAN POË)

Ascultă-mă, îmi zise diavolul, punând dreapta lui căpătâi sub capul meu.

Ținutul, de care îți vorbesc, este un ținut solitar în Lybia, pe țărmurile râului Zaira. Și acolo nu e nici liniște, nu e nici odihnă.

Apele râului sunt de culoare galbenă ca de șofran și ele nu curg în mare, ci se, frământă, neîncetat, sub învăpăiața privire a soarelui. Deoparte și dealta a acestui râu, pe prundul mocirlos, se întinde pe o distanță de câteva mile un pustiu palid cu nuferi giganti. Ei suspină unul către altul în singurătate, își înalță spre cer gâturile lor lungi de spectre și își leagănă într'o parte și într'alta capetele lor nenumărate.

Și din ei se ridică un murmur întunecat ca murmurul unui pârâu subteran.

Iar ei suspină unul către altul.

Imperiul lor, însă, are un hotar și acest hotar e o pădure înaltă, mohorâtă, plină de groază. Acolo, întocmai ca talazurile din jurul Hebridelor, arborii sunt într'o perpetuă neliniște.

Și cu toate acestea nu e nici pic de vânt și uriașii arbori seculari se leagănă vecinic într'o parte și într'alta, cu o larmă adâncă. Iar din creștetul lor se strecoară picătură cu picătură o rouă eternă.

Și la rădăcina lor niște flori veninoase se zvârcolesc într'un somn neliniștit.

Și pe deasupra tuturor, cu un șgomot răsunător, norii grei se grămădesc bubind spre apus, tot spre apus, până ce se prăbușesc în trambă după zidul înflăcărat al orizontului.

Cu toate acestea nu e nici pic de vânt și pe țărmurile râului Zaira nu e nici liniște, nu e nici odihnă.

Era noapte și ploaia cădea și când cădea era ploaie, iar după ce cădea se schimba în sânge.

Și eu stam pitulat în smârcuri printre nuferii cei mari și ploaia cădea pe capul meu mereu, mereu și nuferii suspinau unul către altul în corul desolării.

Deodată, luna apăru prin urzeala subțire a negurii fumurii

și ea era însângerată. Și ochii mei căzură pe o stâncă cenușie ce se înălța pe țărnuș celalt al râului. Și ea era luminată de lună. Și stânca cenușie, înfiorătoare și înaltă și stânca era cenușie.

Pe fruntea ei de piatră erau săpate litere și eu înaintai prin smârcurile cu nuferi pân'aproape de țărnuș ca să citesc literile săpate în piatră.

Dar nu putui să le descifrez și mă întorsei în smârcuri și stătui până ce luna străluci de un roș mai aprins și mă re-întorsei și privii din nou spre stâncă și literile erau: „Desolare”.

Și mă uitai în sus și pe vârful stâncii ședea un om și mă pitulai printre nuferi ca să pândesc faptele omului.

Și omul era mândru și din umeri până jos era îmbrăcat în mantia vechei Rome.

Statura îi era nelămurită, dar chipul îi era de zeu, căci cu tot întunericul nopții și al negurii și cu toată lumina de lună și de rouă, trăsăturile feței lui străluceau. Și fruntea îi era înaltă și gânditoare și privirea îi era înspăimântată de grije. Iar în cutele feței lui citii legendele amărăciunii, mâhnirii, desgustului de omenire și o mare năzuință spre singurătate.

Omul se așază pe stâncă își sprijini capul pe mână și aținti ochii pe „Dezolare”.

El privi copăceii mereu neliniștiți și arborii mari străvechi, el privi mai sus cerul frământat și luna însângerată.

Și eu stam pitulat între nuferi și pândeam faptele omului. Și omul se cutremura în singurătate și cu toate că noaptea înainta el ședea mereu pe stâncă.

Omul nu mai privi cerul și se uită la tristul râu Zaira, la talazurile galbene și tristul ținut de nuferi. Și ascultă suspinele nuferilor și murmurul ce se ridica din mijlocul lor.

Eu stam pitulat în ascunzișul meu și pândeam faptele omului. Și omul se cutremura în singurătate și cu toate că noaptea înainta el ședea mereu pe stâncă.

Atunci mă afundai în inima smârcurilor și pătrunsei în pădurea mlădioasă de nuferi și strigai hipopotamii cari locuiau adâncimile lor. Și hipopotamii îmi auziră chemarea și veniră cu răgete până la poalele stâncii și mugiră puternic și înfiorător sub lună. Eu stam pitulat în ascunzișul meu și pândeam faptele omului.

Și omul se cutremura în singurătate și cu toate că noaptea înainta el rămânea mereu pe stâncă.

Atunci blestemai elementele cu blestemul neliniștei și nori grei se grămădiră pe cer, cu toate că nicăiri nu bătea vântul și cerul deveni vânt-negru de țaria furtunii, și ploaia bătu trupul omului și valurile râului eșiră din matca lor și râul înfuriat fășni în spume și nuferii strigară în colcușul lor și pădurea se frământă de vânt și tunetul se rostogoli bubuind și căzu fulgerul și stânca se clătina din temelii.

Eu stam mereu pitulat în ascunzișul meu ca să pândesc faptele omului. Și omul se cutremură în singurătate și cu toate că noaptea înainta omul ședea mereu pe stâncă.

Atunci mă necăjii și blestemai cu blestemul tăcerii râul și nuferii și vântul și pădurea și cerul și tunetul și suspinele nufierilor.

Și ei fură loviți de blestem și deveniră muți. Și luna nu-și mai urmă drumul pe cer, tunetul încetă, fulgerul nù mai străluci, norii atârnară nemișcați, apele se retraseră în matca lor și se opriră, arborii încetară de a se mai pleca într'o parte și într'alta și nuferii nu mai suspinară și nu se mai ridică din mulțimea lor nici cel mai mic murmur nici măcar umbra unui tunet în vastul pustiu fără margini. Eu privii acum literile de pe stâncă, ele erau schimbate și formau acum cuvântul: „Tăcere”.

Și ochii mei căzură pe chipul omului și chipul lui era palid de groază. Deodată își înălță capul, se ridică sus pe stâncă și ascultă atent...

Dar nu se auzea nimic în vastul pustiu fără margini și literile scrise pe stâncă erau: „Tăcere”. Omul se înfioră își întoarse fața și fugi departe, departe, până nu se mai văzu....

O! erau multe povești frumoase în cărțile magilor, în melancolicile cărți ale magilor, legate cu fer. Erau povești minunate ale cerului ale pământului și ale puternicei mări și ale geniilor cari au domnit peste pământ și mare și peste cerul sublim. Și era multă înțelepciune în vorbele Sybilelor și sfinte, sfinte lucruri se auziau odinioară prin freamătul sumbru al frunzelor dela Dodona.

Dar, pe Allah cel viu! nici una nu e mai minunată ca aceasta pe care mi-a povestit-o mie diavolul când s'a așezat lângă mine în umbra mormântului. Și după ce mi-a spus-o începu să râdă; iar eu nu putui să râd și el mă muștră că de ce nu pot să râd. Iar linxul ce șade de veci în mormânt se culcă la picioarele diavolului și își pironi ochii în ochii lui.

trad. GEORGE ULIERU

